

Ruimtelijke Onderbouwing

Zonneveld Rooijseweg, Mariahout

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

ENOVOS Green Power Nederland NV
Boven de Wolfskuil 3
6049 LX Herten

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 10683
Datum: 28-01-2021
Versie: Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	8
2	Planbeschrijving	9
2.1	Beschrijving huidige situatie plangebied	9
2.2	Het zonneveld.....	10
3	Beleidskaders	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Rijksbeleid.....	16
3.3	Provinciaal beleid	21
3.4	Gemeentelijk beleid.....	26
3.5	Conclusie.....	33
4	Waardentoets	34
4.1	Inleiding	34
4.2	Natuurwaarden	34
4.3	Archeologische waarden	35
4.4	Cultuurhistorische waarden	36
4.5	Water.....	37
4.6	Conclusie.....	39
5	Milieuaspecten.....	40
5.1	Inleiding	40
5.2	Bodem	40
5.3	Geluid	40
5.4	Luchtkwaliteit	41
5.5	Externe veiligheid	42
5.6	Bedrijven en milieuzonering.....	43
5.7	Verkeer en parkeren	44
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	44
5.9	Lichtreflectie	45
5.10	Elektromagnetische straling	45

5.11	Warmteontwikkeling	46
5.12	Conclusie.....	46
6	Uitvoerbaarheid	47
6.1	Inleiding	47
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	47
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	47
6.4	Economische uitvoerbaarheid	47
6.5	Conclusie.....	47

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat in 2020 het aandeel hernieuwbare energieopwekking 14% dient te zijn. Het percentage voor 2023 is vastgesteld op 16%. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord van 2019 als centraal doel gesteld, om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% terug te dringen in 2030, ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen.

De provincie Noord Brabant merkt ook dat het energievraagstuk een wereldwijd vraagstuk is en dat het ook de provincie raakt. De provincie streeft naar een energie neutrale samenleving in het jaar 2050. De ambities vanuit het Rijk en de provincie komen op gemeentelijk niveau tot uitvoering. Het beleidskader Klimaatneutraal 2030 geeft invulling aan de ambitie om klimaatneutraal te worden op het gebied van gas, elektriciteit, mobiliteit en indirect energiegebruik.

De gemeentelijke visie op grootschalige opwek van duurzame energie beschrijft hoe de gemeente Laarbeek omgaat met de ambitie om klimaatneutraal te worden. De gemeente Laarbeek verbruikt momenteel jaarlijks 3133 Terajoule aan energie. In het klimaat akkoord is opgenomen dat dit verbruik in 2030 ten minste met 49% gereduceerd moet zijn.

Naast deze besparing moet Laarbeek nog 940 Terajoule aan duurzame energie opwekken. De gemeente ziet in dat dit niet mogelijk is met enkel zonnepanelen op daken. Het merendeel moet dus op andere manieren duurzaam opgewekt worden. Denk daarbij aan windenergie, zonne-energie of warmtewinning.

In de visie 'Visie op grootschalige opwek van duurzame energie Laarbeek' geeft de gemeente Laarbeek aan open te staan voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonneparken met een maximale omvang van 12 hectare (grootschalig) of 6 hectare (kleinschalig). Na de vaststelling van het gemeentelijke beleid zijn er veel initiatieven ingediend, waaronder voorliggend initiatief. De gemeente heeft begin 2020 alle initiatieven beoordeeld en een top vijf geselecteerd. Voorliggend initiatief past binnen het beleid van de gemeente Laarbeek en is aangemerkt als een van de vijf kansrijke ontwikkelingen.

1.1.1 Marktpartij en grondeigenaar nemen initiatief

De initiatiefnemer (grondeigenaar) heeft het initiatief genomen om een zonneveld te realiseren op een agrarisch perceel ter grootte van circa 9,6 (bruto) hectare. Om de plannen voor het zonneveld op te stellen is de initiatiefnemer een samenwerking aangegaan met Enovos Green Power Nederland NV.

Enovos Green Power Nederland NV (hierna Enovos) is een ervaren ontwikkelaar van grondgebonden zonnevelden en grootschalige zonnesystemen. Enovos ontwikkelt eigen projecten en biedt ondersteuning bij de realisatie van projecten van anderen. Om de energietransitie te versnellen stimuleert Enovos, samen met haar partners, de ontwikkeling van zonnevelden in Nederland.

Een van deze locaties is gevonden in de gemeente Laarbeek. Het gebied behoort tot het kadastrale perceel LHT00-M-7. Het perceel heeft een totaal oppervlak van circa 13,9 hectare. Van dit perceel wordt circa 9 hectare

gebruikt voor de realisatie van een grondgebonden zonneveld. Hiervoor is Enovos een overeenkomst aangegaan met de grondeigenaar.

Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld volledig ontmanteld en krijgt de grond haar oorspronkelijke bestemming weer terug. Voor de realisatie van het zonneveld wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo).

Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan, dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied voor dit zonneveld is 9,6 hectare. Hiervan wordt circa 7,6 hectare gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Het plangebied is gelegen tussen de dorpen Mariahout en Nijnsel in de gemeente Laarbeek. In figuur 1 is de begrenzing per perceel weergegeven. Het plangebied ligt ten noorden van de Rooijseweg, die de dorpen Mariahout en Nijnsel met elkaar verbindt. Het perceel voor het zonneveld ligt circa 250 meter ten noorden van het agrarisch bedrijf aan de Rooijseweg 14 en is vanaf de Rooijseweg nauwelijks zichtbaar. Langs het perceel, aan de noordzijde, is een watergang met ecologische verbindingszone gelegen. In de omgeving van het plangebied liggen hoofdzakelijk agrarische bedrijven. Langs de oostzijde loopt een watergang.

Figuur 1. Begrenzing plangebied ten noorden van het erf aan de Rooijseweg 14.

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied behoort tot het bestemmingsplan “Buitengebied”; vastgesteld op 6 juli 2010 door de gemeenteraad van de gemeente Laar. Het plangebied kent de enkelbestemming “Agrarisch met waarden – Landschaps- en Natuurwaarden 1”. Deze gronden zijn bestemd voor agrarische doeleinden en voor het behoud en herstel van de landschapswaarden. Het gehele gebied heeft de functieaanduiding “Specifieke vorm van agrarisch met waarden – struweelvogels”. In gebieden met deze aanduiding is het beleid erop gericht dat natuurwaarden voor struweelvogels worden behouden en waar mogelijk hersteld of ontwikkeld. In het gehele gebied geldt de gebiedsaanduiding “gebiedsaanduiding – Reconstructiewetzone extensiveringsgebied”.

Aan de oostzijde van het plangebied loopt van noord naar zuid een watergang, welke bestemd is als “Water”. Deze watergang ligt buiten het plangebied. Naast de watergang ligt een aanduiding “Ecologische verbindingszone”. Ter plekke van deze bestemming zijn gronden mede bestemd voor de verwezenlijking, het behoud en het beheer van de ecologische verbindingszone. Echter, uit de recentere omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant blijkt dat de Ecologische verbindingszone aan de noordkant van het plangebied is gelegen en niet aan de oostzijde.

Binnen de huidige agrarische bestemming is het niet mogelijk om een zonneveld te realiseren. Voor de realisatie van het zonneveld dient afgeweken te worden van het vigerende bestemmingsplan. Hierbij dienen de landschappelijke waarden behouden óf versterkt te worden. Hiervoor liggen meerdere kansen, welke zijn opgenomen in het bij vergunningsaanvraag bijgevoegde inrichtings- en beheerplan. Dit kan middels een herziening van het bestemmingsplan óf een vergunning in afwijking van het bestemmingsplan. Hierbij is het van belang dat de realisatie van het zonneveld ruimtelijk uitvoerbaar is. De uitvoerbaarheid wordt in deze ruimtelijke onderbouwing beschreven.

De voorgenomen realisatie van een zonneveld, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daarbij vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 2. Weergave plangebied op verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan, het draagvlak en participatie. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Beschrijving huidige situatie plangebied

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling van het zonneveld beschreven.

2.1.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied voor het zonneveld aan de Rooijseweg is gelegen in het buitengebied van de gemeente Laarbeek, ten noordwesten van de kern Mariahout. Het perceel van het beoogde zonneveld grenst aan de gemeentegrens van Gemeente Meijerstad. Het plangebied wordt omringt door verschillende agrarische percelen. In de direct omgeving van het plangebied zijn om die reden ook voornamelijk agrarische bedrijven te vinden.

Het plangebied heeft een totaal oppervalk van circa 9 ha. Het perceel is de afgelopen jaren agrarisch in gebruik voor verschillende akkerbouwgewassen, zoals aardappels. Op figuur 3 is een impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 3. Impressie plangebied.

2.2 Het zonneveld

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtings- en beheerplan opgesteld. Deze is separaat toegevoegd bij de vergunningaanvraag.

2.2.1 Initiatief voor een zonneveld

Voor de invulling van het plangebied werkt Enovos conform de Gedragscode Zon op Land van de brancheorganisatie Holland Solar, waarin onder andere is vastgelegd dat een zonneveld een verbetering voor de landschappelijke- en natuurwaarden van het gebied tot gevolg moet hebben. Voor Zonneveld Rooijseweg geldt dat het oppervlak van het totale plangebied bestaat uit 9,6 hectare. Het zonneveld zal netto circa 7,6 hectare bedragen. De overige oppervlakte wordt gebruikt voor landschappelijke inpassing, water en beheerpaden.

2.2.2 Inrichtingsplan zonneveld

Versterken landschapskarakteristiek

In het grootschalige en open landschap van het plangebied is een landschappelijk inpassing door middel van opgaand groen niet gewenst. Juist de grootschaligheid en openheid zijn landschappelijke karakteristieken van het perceel. Het toevoegen van struweel dient dan ook zo laag mogelijk te blijven. Het struweel heeft een ecologische meerwaarde ten behoeve van de struweelvolgels.

Afstemming landschappelijke inpassing met de omgeving

Met de direct omwonenden langs de Rooijseweg, Spierkesweg en Vossenbergh is gesproken over de gewenste landschappelijke inpassing. Door de grote afstand en de toepassing van struweel is de directe zichtbaarheid vanaf omliggende wegen en erven minimaal. Zie figuur 4 voor de doorsnede van het zonneveld met landschappelijke inpassing in relatie tot het erf aan de Rooijseweg.

Figuur 4. Profiel zonneveld - erf aan de Rooijseweg.

Beplanting en beheer

Het huidige landschap wordt gerespecteerd en de ecologische meerwaarde ten behoeve van de struweelvolgels wordt uitgebreid. Tijdens de beheerperiode wordt geen chemicaliën (kunstmest of gif) of drijfmest toegepast. Het doel is de grond zoveel mogelijk te versralen zodat een kruidenrijkere vegetatie zich ontwikkelt, welke een bijdrage levert aan de biodiversiteit in het plangebied en in de omgeving van het plangebied. Na de aanleg van het paneelveld wordt de bodem in het plangebied ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel welke geschikt is voor de aanwezige grond. De strook aan de noordzijde wordt ingezaaid met een bloemmengsel voor een kleurrijk aanzicht vanaf het wandelpad. Aan de noordzijde van het plangebied wordt een bloemrijk mengsel ingezaaid.

Daarnaast wordt een struweelstrook toegevoegd. Struweel is een vegetatiestrook van struiken van 2 tot 3 meter hoog en kan uitgroeien tot een breedte van 4 meter. Een strook struweel zorgt voor heel veel voedselaanbod voor allerlei diersoorten. Denk bijvoorbeeld de nectar uit de bloeiende struiken die diverse insecten komen halen, maar ook aan bessen en andere vruchten welke als voedsel dienen voor vogels en zoogdieren of allerlei insecten die in deze struiken leven die ook weer als voedsel kunnen dienen. Verder geeft een struweel veel mogelijkheden voor schuil-, woon- en nestgelegenheid voor allerlei soorten. Het struweel kan eveneens dienen als ruimtelijke structuur om langs te navigeren/migreren. Kleinere diersoorten (kleine grondgebonden zoogdieren, vogels, amfibieën en vleermuizen) maken hier veelvuldig gebruik van, mede door de beschutting die dit struweel biedt. Onderstaand figuur geeft het de landschappelijke inrichting weer.

Figuur 5. Uitsnede landschappelijk inrichtingsplan. Zie het inrichtings- en beheerplan voor nadere toelichting.

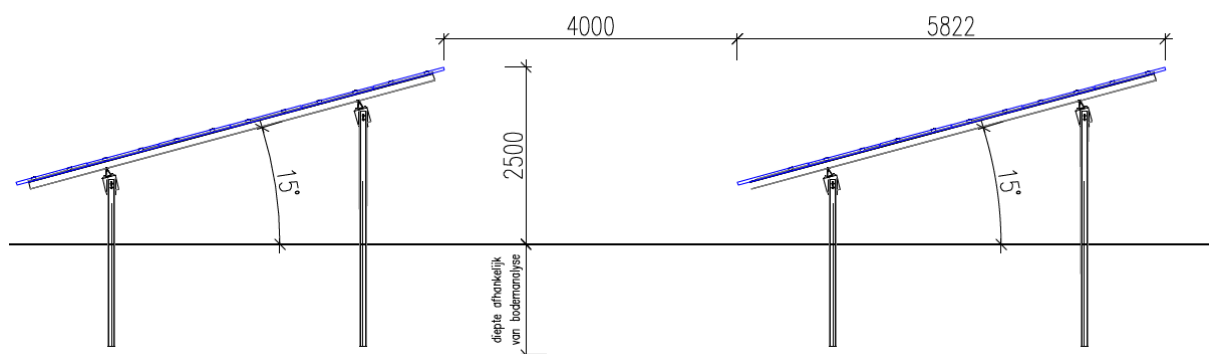
2.2.3 Verkeer en parkeren

De realisatie van het zonneveld heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en het parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonneveld wordt, om veiligheidsredenen, niet openbaar toegankelijk.

Het zonneveld wordt op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) ontsloten op de Rooijseweg. Binnen het plangebied wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen ten behoeve van het beheer. Rondom het paneelveld zijn onverharde beheerpaden van ongeveer 4,5m gepland.

2.2.4 Technische installaties

Grondgebonden zonnevelden kunnen in een zuid-opstelling en in oost-west opstelling worden gerealiseerd. In voorliggend geval is er gekozen voor een zuid-opstelling. De panelen worden op tafels geplaatst en deze tafels worden met palen in de grond verankerd. De palen worden in de grond geprikt waardoor grootschalige bodemroerende werkzaamheden niet noodzakelijk zijn. In figuur 6 is te zien dat de panelen onder een hoek van 15 graden worden geplaatst. Hierbij bedraagt het hoogste punt 250 cm.

Figuur 6. Technische doorsnede tafels met zonnepanelen.

De zuid-opstelling heeft als voordeel dat er tussen de tafels met zonnepanelen een ruimte van 400 centimeter vrij gehouden wordt. Hierdoor is er zowel tussen als onder de panelen voldoende lichtinval én waterinfiltratie. De initiatiefnemer is voornemens om de gronden onder en tussen de panelen in te richten als bloem- en kruidenrijk grasland. Om bloem- en kruidenrijkgrasland te realiseren is het wenselijk de percelen altemnerend te maaien. Een alternatief voor machinaal maaien is drukkbe grazing. Dit kan worden gerealiseerd indien er een lokale schaapherder beschikbaar is. Hierdoor ontstaat structuurvariatie in de vegetatie en kunnen bloemen tot bloei komen. Insecten en vogels profiteren van deze natuurlijke vorm van beheer. Op deze manier wordt een vorm van meervoudig ruimtegebruik gerealiseerd

Transformatorhuizen

Gebouwen worden binnen het hekwerk van het zonneveld geplaatst. De afstand van de transformatorstations tot nabijgelegen woningen is minimaal 50 meter. Ze worden zodanig geplaatst dat ze eenvoudig uit het park te takelen zijn indien vervanging nodig is. De transformatorhuisjes komen midden in het veld te staan langs het onderhoud pad.

2.2.5 Hekwerk en camera's buiten het zicht geplaatst

Vanuit veiligheidsoverwegingen is het noodzakelijk om het zonneveld te omheinen met een gedegen hekwerk. Hierover heeft Enovos gehad met de verzekeringsadviseur. De verzekeringsadviseur geeft het volgende aan:

1. De volledige installatie dient omheind te zijn met een metalen hekwerk van minimaal 1,80 meter hoog.
2. De volledige installatie dient permanent (24/7) beveiligd te zijn middels een gecertificeerd, werkend en geactiveerd beveiligingssysteem met camera's en bewegingsdetectie. De camera's en bewegingsdetectie dienen ononderbroken de grenzen rondom de installatie te dekken. De camera's dienen minimaal 2 meter boven de grond te zijn gemonteerd en dienen dag en nacht duidelijke en scherpe beelden te verschaffen.

Bovenstaande voorwaarden zijn als volgt vertaald in het voorliggende plan. Rondom het zonneveld komt een transparant hekwerk, zie hiervoor figuur 7. De toegangspoort wordt krijgt tevens een transparante uitstraling. Het hekwerk is 2 meter hoog en fauna passeerbaar door plaatselijk openingen aan te brengen. Aan de randen van het zonneveld worden camera's geplaatst waardoor het zonneveld 24/7 permanent beveiligd is.

Figuur 7. Impressie hekwerk, toegangspoort en camerasysteem.

2.2.6 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de transformatorstations zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.2.7 Aansluiting op het net

Onder technische aspecten van het project wordt ook gerekend; de afstand tot elektriciteits- of warmte-infrastructuur, eventuele transportverliezen of mogelijke netverzwaringen, nabijheid van (groot)verbruikers etc. Ten zuidoosten van het plangebied ligt aan de Vossenberge een transformatorstation. Op figuur 8 is te zien dat de afstand slechts 800 meter bedraagt en grotendeels over grond van de initiatiefnemer loopt. Door de relatief korte afstand van het zonneveld tot het transformatorstation zijn weinig transportverliezen te verwachten. Ook zijn netverzwaringen of grote ingrepen aan de netinfrastructuur niet noodzakelijk.

Figuur 8. Afstand Zonneveld Rooijseweg tot aan de netaansluiting.

2.2.8 Operationeel

Zodra het zonneveld gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonneveld en diverse administratieve werkzaamheden. Daarnaast is onderhoud van de nieuwe landschappelijke elementen noodzakelijk.

2.2.9 Looptijd

De looptijd van het zonneveld betreft 25 jaar. Na de exploitatiefase wordt het zonneveld volledig ontmanteld. De gronden worden hersteld naar de huidige staat, zodat ze weer in gebruik genomen kunnen worden voor agrarische doeleinden.

2.2.10 Communicatie en participatie

Enovos vindt het belangrijk om omwonende te betrekken in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren. De Gedragscode Zon op Land vormt hiervoor de basis. Voor het participatietraject is een separaat communicatie- en participatieplan opgesteld welke separaat bij voorliggende vergunningsaanvraag is bijgevoegd.

Participatie tijdens de planvorming

Enovos informeert gedurende het planproces steeds omgeving over de plannen en tracht gedurende dit proces de wensen uit de omgeving maximaal te implementeren. De initiatiefnemer hanteert hierbij een actief omgevingsmanagement met als doel om belanghebbende maximaal te betrekken bij de planvorming en om zodoende het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen. Tijdens de planvorming volgt Enovos het beleidskader “Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek”.

Informatieavond 30 juli 2020

Op 30 juli 2020 heeft Enovos een bewonersavond georganiseerd in café Bo en Zo in Mariahout. Voor deze avond zijn alle omwonenden in een straal van 100 meter vanaf het zonneveld uitgenodigd. Tijdens de avond hadden de omwonenden van het zonneveld de mogelijkheid om tussen 18:30 en 20:00 de plannen te bekijken en in gesprek te gaan met Enovos en Eelerwoude.

De avond is door circa 15 omwonenden bezocht, waarbij in zijn algemeenheid de meeste positief en of neutraal waren. Tegenstanders hebben zich niet gemeld. Met de aanwezigen is gesproken over o.a. de

landschappelijke inpassing en met name langs de watergang. Vanuit de woningen aan de Vossenbergh waren er zorgen over zicht op het zonneveld. Om deze zorgen weg te nemen is het landschappelijke inpassingsplan aangepast en is er aan de oostzijde van het plangebied gekozen voor een nieuwe invulling die het zicht op het zonneveld ontnemt.

Financiële participatie

Het financiële participatiemodel kan worden vormgegeven door financiële participatie via Stichting Duurzaam Laarbeek, een vorm van aandelen of obligaties, door een omwonendenregeling met een vorm van vergoeding of door het laten meebeslissen over de besteding van een deel van de exploitatieopbrengst aan lokale leefbaarheids- of duurzaamheidsprojecten. Enovos biedt voor het zonneveld aan de Rooijseweg verschillende mogelijkheden voor financiële participatie. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst (SOK) aangegaan met Driven by Values.

2.2.11 Financiering

Enovos ontwikkelt zonnenvelden voor eigen rekening en risico. Enovos is een ontwikkelaar van zonne-energieprojecten. Enovos heeft veel ervaring met het ontwikkelen van zonnestroomprojecten en heeft een portfolio van projecten, zowel op daken als op grond. De financiering van het vreemd vermogen wordt aangevraagd bij een reguliere bank (bijv. Triodos, ASN, Rabobank, e.d.). Daarnaast wordt SDE++ subsidie aangevraagd.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan:

- regionaal maatwerk;
- de gebruiker voorop zet;
- investeringen prioriteert;
- ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonneveld volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneveld op de huidige agrarische percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State ¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonneveld geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek" van de gemeente Laarbeek. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken en te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonnevelden in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen.

Hierbij wordt de Zonneladder aangehouden, zoals afgebeeld in figuur 11. Aan de hand van de ladder wordt de wenselijkheid van het gebied bepaald. De voorkeur gaat eerst uit naar realisatie van zonne-energie in de eerste trede en als laatste naar de vierde trede. Echter betekent dit niet dat eerst alle ruimtes binnen de eerste trede ingevuld dienen te worden voordat realisatie in gebieden uit de derde trede mogelijk is. Uit onderzoek dient te blijken welke vraag ingevuld kan worden binnen welke trede.

In gemeente Laarbeek is het mogelijk om zonnepanelen te plaatsen op daken. Uit onderzoek van de Zonatlas blijkt dat de maximale potentie van alle daken binnen de gemeente Laarbeek ligt op 490 TJ. De nog in te vullen energievraag in de gemeente Laarbeek bedraagt 940 TJ. In het onderzoek van Zonatlas is het totale oppervlakte van daken binnen de gemeente meegenomen. Echter zijn niet alle daken geschikt voor zonnepanelen. Dit heeft onder andere te maken met technische aspecten (bijv. draagconstructies), schaduwvlakken en ongunstige situering. Ook kan niet het volledige dakoppervlak belegd worden met zonnepanelen, aangezien de panelen opgeleverd worden in een aantal formaten en niet naadloos aansluiten op het dak. Nochtans is de vraag naar duurzaam opgewekte energie nog maar voor de helft ingevuld met zon op daken.

Naast daken is het volgens de Zonne-ladder gewenst om gronden binnen het stedelijk gebied te beleggen met zonnepanelen. In de gemeente Laarbeek is deze grond al in gebruik door bebouwing of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Deze functies zijn in de meeste gevallen niet te combineren met een zonneveld en bijbehorende technische installaties. Daarnaast is voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een efficiënt ingericht zonneveld met een dergelijke omvang als die van de Rooijseweg (circa 7,6 hectare aan zonnepanelen) is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Laarbeek. Ook al zou dit mogelijk zijn, dan nog zijn zonnevelden in het buitengebied benodigd om de energievraag in te vullen.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het buitengebied van Laarbeek. Realisatie van een zonneveld op deze gronden draagt bij aan de versterking van landschappelijke- en natuurwaarden. Daarnaast is het voorgenomen plan financieel uitvoerbaar. Met de aanleg en inpassing van het zonneveld wordt uitgegaan van een meervoudig ruimtegebruik. Binnen het plangebied gaan duurzame opwekking van energie en natuurontwikkeling gepaard. Het zonneveld is goed te bereiken en omdat het zonneveld ver van de Rooijseweg af ligt is de beleving van het zonneveld minimaal. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

3. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de Rooijseweg. Daarnaast is het zonneveld alleen op heel beperkte schaal toegankelijk ten behoeve van het beheer. Het zonneveld kan op een veilige manier worden ontsloten via de Rooijseweg.

3.2.3 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld draagt bij aan de doelstellingen in het vastgestelde klimaatakkoord.

3.2.4 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Brief minister Wiebes aan Tweede Kamer

Op 23 augustus 2019 heeft Minister Wiebes een brief gestuurd aan de Tweede Kamer betreffende de beantwoording moties Dik-Faber over een zonneladder als nationaal afwegingskader bij inpassing van zonne-energie. In deze brief benadrukt minister Wiebes, vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en vanuit de zorgen van mensen over de impact van de energietransitie op hun leefomgeving, dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgronden en natuur en dat het belangrijk is dat beschikbare ruimte op daken en andere terreinen (zoals snelwegen en vuilnisbelten), maximaal wordt benut.

Het kabinet is daarom met het IPO, de VNG en maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde zal in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-PV het beste kan worden ingepast. De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen.

Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties.

Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voldoet aan deze genoemde voorkeursvolgorde. Met alleen zonnepanelen op daken worden de duurzaamheidsdoelstellingen in de gemeente Laarbeek niet gehaald. Er zijn daarom ook zonnevelden noodzakelijk (zie tevens de toelichting in subparagraaf 3.3.2 Interim omgevingsverordening). Met het voorliggende plan wordt het duurzaam opwekken van energie, gecombineerd met het versterken van landschaps- en natuurwaarden.

3.2.7 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie ‘De kwaliteit van Brabant’

De Omgevingsvisie provincie Noord-Brabant is vastgesteld op 14 december 2018. In de visie stelt de provincie dat ze in 2050 energieneutraal is. Daarnaast stelt ze 100% duurzame energie als doel voor 2050, wat grotendeels afkomstig is uit Noord-Brabant. Voor 2030 is er ten minste 50% reductie van broeikasgassen ten opzichte van de uitstoot in 1990 en ten minste 50% duurzame energie.

Bij de realisatie van energie-opwekking wil Provincie Noord-Brabant haar natuurgebieden zoveel mogelijk ontzien. Daarom is er gesteld dat ze alleen onder voorwaarden mee wil werken aan energie-opwekking in het Natuurnetwerk Brabant.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan wordt niet in Natuurnetwerk Brabant gerealiseerd. Ten noorden van het plangebied ligt een ecologische verbindingzone en bestaande en nieuwe natuur. De voorgenomen ontwikkeling doet geen afbreuk aan de ecologische waarden en er zal worden gestreefd om deze zone te versterken. Het plan draagt in grote mate bij aan de energiedoelstellingen van Provincie Noord-Brabant.

3.3.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

De interim omgevingsverordening Noord-Brabant (1 maart 2020) hangt samen met de hiervoor genoemde Omgevingsvisie. Het is de doorvertaling van de visie naar concrete regels. De verordening is tot stand gekomen door de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samen te voegen. Dit betekent dat de regels betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen. De Interim omgevingsverordening is daarbij een eerste stap op weg naar een omgevingsverordening, die op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld en die verplicht is voor alle Nederlandse provincies. In figuur 9 is de ligging van het plangebied te zien, het gebied ligt in het ‘Landelijk gebied’ en ‘Gemengd landelijk gebied’.

Figuur 9. Uitsnede visiekaart Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 3.41 beschrijft de concrete regels van zonnevelden gelegen in het 'Landelijk gebied'. Deze regels zijn weergegeven in figuur 10.

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied
Lid 1. Binnen Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

- a. uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;
- b. de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;
- c. de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;
- d. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
- e. de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2. De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
- b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
- c. de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen.

Lid 3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Figuur 10. Uitsnede van artikel 3.41 uit de Interim Omgevingsverordening.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Artikel 3.32

Wat betreft artikel 3.32 worden de landschappelijke waarden geborgd in het landschappelijke inrichtingsplan dat is bijgevoegd als bijlage bij voorliggende vergunningsaanvraag. Het uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing is het behouden van openheid en is terughoudend omgegaan met hoog opgaande beplanting. Er is juist ingezet op het realiseren van een ecologische meerwaarde. In het inrichtingsplan is ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken:

1. Uitbreiden natuurwaarden
2. Versterken landschapskarakteristiek
3. Beperken zichtbaarheid (toepassen van struweel)

Door het uitvoeren van een Quicksan flora-en fauna (zie hoofdstuk 5.2 natuurwaarden) zijn de ecologische waarden binnen het plangebied beschreven, het landschappelijk inrichtingsplan houdt hier rekening mee. Gesteld wordt dat aan de voorwaarden uit artikel 3.32 wordt voldaan.

Artikel 3.41

De voorgenomen ontwikkeling wordt hieronder getoetst aan de randvoorwaarden uit artikel 3.41.

Ad 1. Nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen

- a. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek" van de gemeente Laarbeek.
Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken en te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonnevelden in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige

als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen. Hierbij wordt de Zonneladder aangehouden, zoals afgebeeld in figuur 11. Aan de hand van de ladder wordt de wenselijkheid van het gebied bepaald. De voorkeur gaat eerst uit naar realisatie van zonne-energie in de eerste trede en als laatste naar de vierde trede. Echter betekent dit niet dat eerst alle ruimtes binnen de eerste trede ingevuld dienen te worden voordat realisatie in gebieden uit de derde trede mogelijk is. Uit onderzoek dient te blijken welke vraag ingevuld kan worden binnen welke trede.

Figuur 11. Zonneladder van de Nederlandse Milieufederaties

In gemeente Laarbeek is het mogelijk om zonnepanelen te plaatsen op daken. Uit onderzoek van de Zonatlas blijkt dat de maximale potentie van alle daken binnen de gemeente Laarbeek ligt op 490 TJ. De nog in te vullen energievraag in de gemeente Laarbeek bedraagt 940 TJ. In het onderzoek van Zonatlas is het totale oppervlakte van daken binnen de gemeente meegenomen. Echter zijn niet alle daken geschikt voor zonnepanelen. Dit heeft onder andere te maken met technische aspecten (bijv. draagconstructies), schaduwvlakken en ongunstige situering. Ook kan niet het volledige dakoppervlak belegd worden met zonnepanelen, aangezien de panelen opgeleverd worden in een aantal formaten en niet naadloos aansluiten op het dak. Nochtans is de vraag naar duurzaam opgewekte energie nog maar voor de helft ingevuld met zon op daken.

Naast daken is het volgens de Zonne-ladder gewenst om gronden binnen het stedelijk gebied te beleggen met zonnepanelen. In de gemeente Laarbeek is deze grond al in gebruik door bebouwing of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Deze functies zijn in de meeste gevallen niet te combineren met een zonneveld en bijbehorende technische installaties. Daarnaast is voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een efficiënt ingericht zonneveld met een dergelijke

omvang als die van de Rooijseweg (circa 7,6 hectare aan zonnepanelen) is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Laarbeek. Ook al zou dit mogelijk zijn, dan nog zijn zonnevelden in het buitengebied benodigd om de energievraag in te vullen.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het 'Landelijk gebied', waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het zonneveld is goed te bereiken en omdat het zonneveld ver van de Rooijseweg af ligt is de beleving ervan minimaal. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

- b. Het plangebied is in de visie van de gemeente Laarbeek gelegen in het pionierslandschap. Dit type landschap is volgens de visie van de gemeente geschikt voor grootschalige zonnevelden.
- c. In het inrichtingsplan (zie paragraaf 2.2) is aangegeven op welke manier het zonneveld wordt ingepast in het landschap. Hierbij is rekening gehouden met de schaal van het landschap en gebiedseigen karakteristieken.
- d. De ontwikkelaar levert op verschillende manieren een bijdrage aan maatschappelijke doelen. Zie hiervoor paragraaf 2.2.10 en het separate communicatie- en participatieplan.
- e. Er zijn afspraken gemaakt met netbeheerder Enexis.

Ad 2. Maatschappelijke meerwaarde

- a. In het zonneveld wordt in de inrichting rekening gehouden met ecologische meerwaarde. Het huidige gebruik van het plangebied als agrarische grond heeft een lage natuurwaarde. Door middel van een geschikte landschappelijke inpassing, een natuurvriendelijke inrichting en gepast beheer kan de natuurwaarde toenemen. Op deze manier ontstaat er met de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik. In het inrichtingsplan is ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken:
 - 1. Uitbreiden natuurwaarden.
 - 2. Versterken landschapskarakteristiek.
 - 3. Beperken zichtbaarheid (toepassen van struweel).
- b. Door een goede landschappelijke inpassing met gebiedseigen kenmerken én door de grote afstand (en toepassing van struweel) tot omliggende woningen blijft de impact op de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Daarbij biedt Enovos ook verschillende mogelijkheden tot financiële participatie waardoor het zonneveld ook een vorm van lokaal eigendom krijgt. Hierdoor hebben betrokkenen ook de kans te profiteren van het zonneveld.
- c. Enovos draagt op diverse wijzen bij aan maatschappelijke doelen, zie hiervoor paragraaf 2.2.10. Daarnaast gaat Enovos een samenwerkingsovereenkomst aan met de gemeente Laarbeek.

Ad 3 Voorwaarden omgevingsvergunning

- a. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Na de exploitatiefase van het zonneveld worden de panelen, bijbehorende voorzieningen, hekwerken, etc. verwijderd en worden de gronden hersteld naar de huidige situatie, zodat deze gronden dan weer kunnen dienen voor agrarische doeleinden.
- b. Er is met de grondeigenaar afgesproken door middel van een contract dat het perceel na afloop wordt hersteld in oorspronkelijke staat.
- c. Om de financiële zekerheid te waarborgen wordt een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen initiatiefnemer en gemeente. De initiatiefnemer draagt zorg voor de ontmanteling van het zonneveld en herstel naar de oorspronkelijk verworven staat, zodat de gronden weer in gebruik genomen kunnen worden voor agrarische doeleinden.

3.3.3 RES Metropoolregio Eindhoven

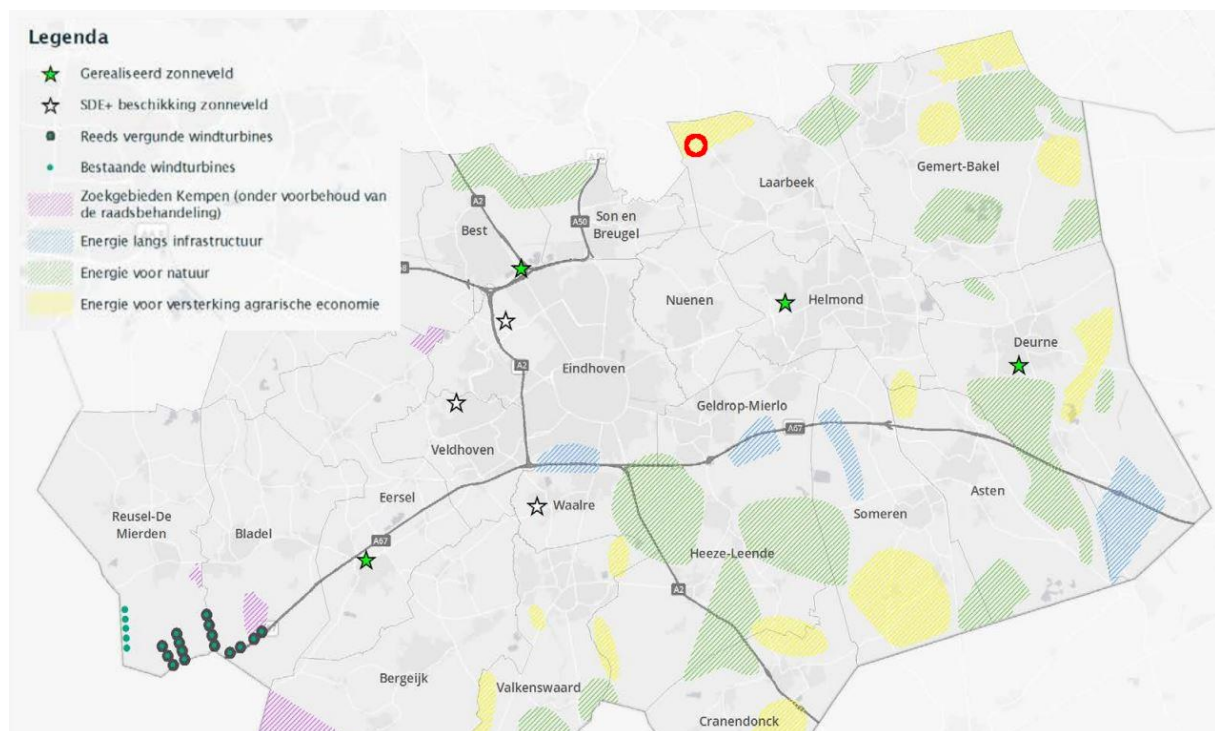
In de concept-Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven (hierna: RES) schets deze regio de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de warmtetransitie. De RES van metropoolregio Eindhoven is de regionale doorvertaling van het Parijs-akkoord en het Klimaatakkoord van het Rijk. In de concept-RES is alle opgehaalde informatie vertaald naar de wijze waarop de Metropool regio energie duurzaam gaat opwekken. Het doel is om in het jaar 2030 te komen tot een totale bijdrage van 2 TWh aan duurzaam opgewekte energie. Momenteel ligt het duurzaam opgewekt elektrisch vermogen op 0,7 TWh. De ambitie is om in 2050 volledig energieneutraal te zijn. Op basis van die vertaalslag zijn drie categorieën bepaald voor de opwek van duurzame energie:

1. Door middel van no-regret maatregelen (panelen op daken);
2. In zoekgebieden voor grootschalige opwek (zonnevelden en windturbines);
3. Energie-opwek ten dienste van andere opgaven en doelen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld draagt met circa 7,6 hectare aan zonnepanelen bij aan de doelstellingen van de RES Metropoolregio Eindhoven om in 2030 minimaal 2 TWh duurzame energie op te wekken. Het plangebied maakt onderdeel uit van het zoekgebied 'energie voor versterking agrarische economie'. Invulling wordt gegeven aan de regionale energievraag in een van de gezamenlijk aangewezen gebieden.

Met de ontwikkeling van een zonneveld op deze locatie krijgen de aanwezige ecologische- en natuurwaarden een kwaliteitsimpuls. Daarnaast zorgt de landschappelijke inpassing van het zonneveld voor een versterking van de landschappelijke waarden. De realisatie van het zonneveld ondersteunt tevens ook de toekomstbestendigheid van de agrarische economie. Na de exploitatiefase kan de grond weer in gebruik genomen worden door de agrarische sector. Verder is het aantal schuilgelegenheden en voedselbronnen voor vogels, kleine zoogdieren en insecten in de omgeving momenteel relatief beperkt. Het meervoudig ruimtegebruik van de gronden (kruidenrijk grasland, nieuw struweel en natuurvriendelijke oever) in voorliggend plan zorgt ook voor een bijdrage aan natuurontwikkeling en biodiversiteit (zie ook paragraaf 2.3).

Figuur 12. Zoekgebieden voor grootschalige energie-opwek (bron: RES Metropoolregio Eindhoven)

3.3.4 Conclusie

Provincie Noord-Brabant en de Metropoolregio Eindhoven willen graag in 2050 volledig energieneutraal zijn. Om dit te bewerkstelligen dienen ze beiden volledig in te zetten op schone energie, waaronder zonnevelden. De provincie en regio hebben het gebied gekenmerkt als zone waar de realisatie van grondgebonden zonnevelden mogelijk is. Het zonneveld is namelijk gelegen in een zoekgebied van de RES. Wel dient aan de voorwaarden uit artikel 3.41 worden voldaan. Voor voorliggend plan is dit het geval. Hiermee draagt de voorgenomen ontwikkeling bij aan de provinciale doelstellingen en past de ontwikkeling binnen het provinciale beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Visie op grootschalige opwek van duurzame energie Laarbeek

De gemeente Laarbeek heeft in augustus 2019 haar nieuwe beleidskader “Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek” vastgesteld. De visie sluit aan bij de bredere Omgevingsvisie voor het buitengebied. De duurzaamheidsvisie geeft weer hoe Laarbeek omgaat met aanvragen voor projecten die op grote schaal duurzame energie willen opwekken. De aanleidingen hiervoor zijn de energietransitie en de doelen en verplichtingen die dit voor gemeenten met zich meebrengt maar ook de lokale wens om zorgvuldig om te gaan met aanvragen en de transitie zo goed mogelijk in te passen in het Laarbeekse landschap en de Laarbeekse gemeenschap.

Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonneparken in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen. Het gaat daarbij in de basis om 4 type voorwaarden:

1. Voorwaarden voor landschappelijke inpassing.
2. Voorwaarden voor maatschappelijke meerwaarde.
3. Participatievoorwaarden.
4. Procedurele en technische voorwaarden.

De vier voorwaarden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht en er wordt beschreven hoe deze worden toegepast op voorliggende locatie. Landschappelijke inpassing.

Geschiktheid landschapstype

Niet alle landschapstypen zijn geschikt voor de realisatie van een zonneveld. De gemeente stelt in haar visie dat zonnevelden, ondanks hun geringe hoogte, toch een grootschalig en industriële uitstraling hebben. Voorliggend plan wordt gezien als grootschalig zonneveld (maximaal 12 hectare). Voor de inpassing van zonneparken gaat de gemeente uit van het landschap als waarde; de inrichting van het landschap is, net als natuur, cultuurhistorie en archeologie, een waarde die moet worden beschermd en versterkt. De gemeente Laarbeek heeft haar landschap opgedeeld in verschillende landschapstypen. Deze zijn weergegeven in figuur 13 en 14.

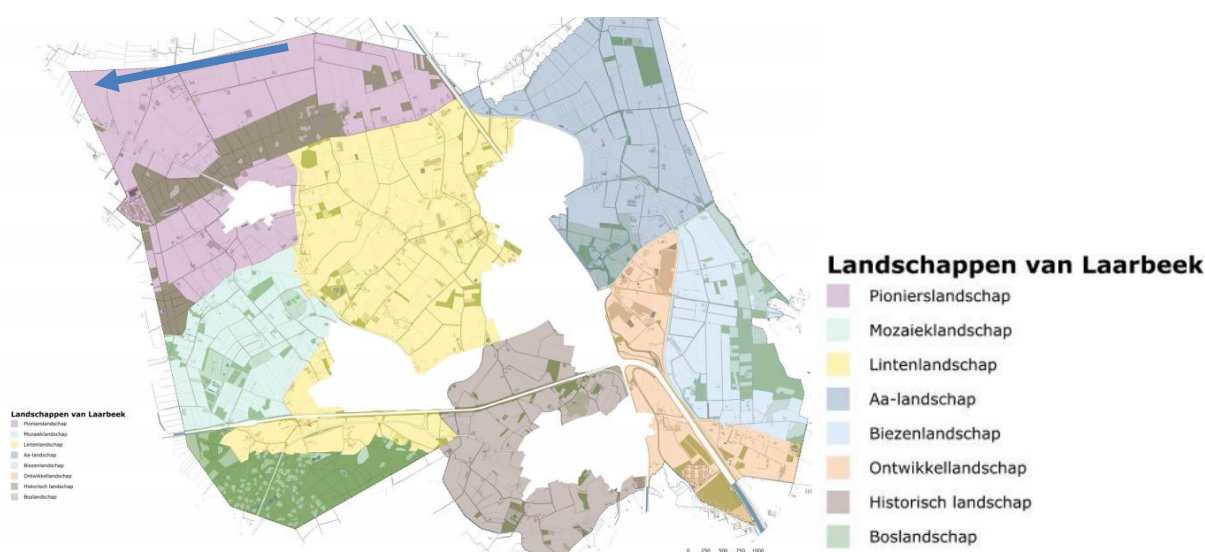
Voorliggende locatie is gelegen in het pionierslandschap een type landschap dat geschikt is voor de realisatie van grootschalige zonnevelden.

Geschild voor grootschalige zonneparken	Geschild voor kleinschalige zonneparken	Ongeschild voor zonneparken
Pionierslandschap	Lintenlandschap	Biezenlandschap
Aa-landschap (uitgezonderd het gebied rondom Eyckenlust)	Mozaïeklandschap	Historisch landschap
	Ontwikkellandschap	Boslandschap

Figuur 13. Overzicht geschiktheid landschapstypen.

Ontwikkelingsrichting pionierslandschap

Het heeft de voorkeur om de structuur van de blokerven te volgen en perceelgrenzen intact en zichtbaar te laten door perceelscheidingen zoals houtwallen, houtsingels of kavelgreppels. Deze blokstructuren moeten niet doorsneden of gesplitst worden. Grootschalige ontwikkelingen zijn hier mogelijk door de grootschalige opzet van het landschap. Voor meervoudig ruimtegebruik gaat de voorkeur uit naar agrarisch medegebruik, natuurontwikkeling en/of waterretentie.

Figuur 114. Overzicht landschapstypen zoals beschreven in bijlage I van de visie.

Conclusie geschiktheid landschapstype

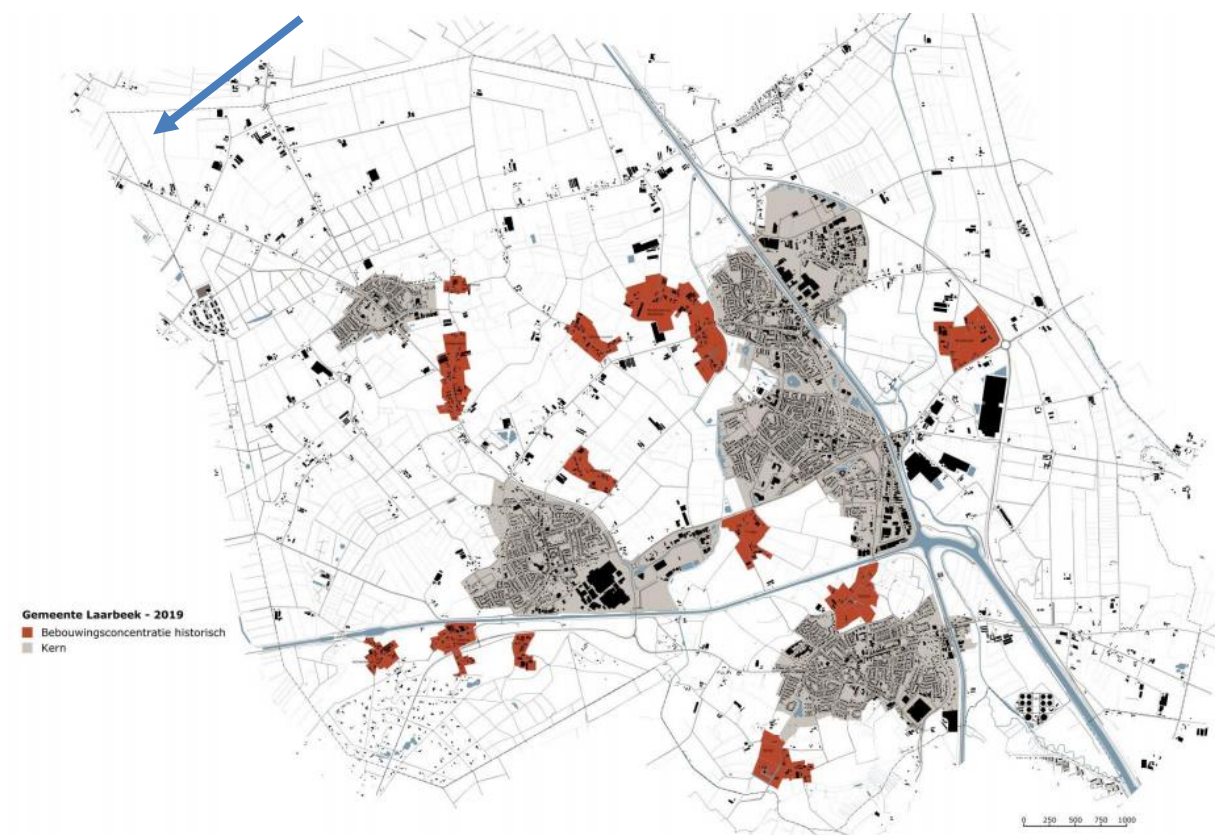
De voorliggende locatie bevindt zich in een landschapstype dat is aangemerkt als geschikt voor de realisatie van grootschalige zonnenvelden. Met een netto oppervlak van circa 7,6 hectare wordt het zonnenveld gezien als grootschalig. Daarnaast biedt de locatie aan de randen veel kansen voor de realisatie van nieuwe landschapselementen. Aan de noordzijde kan de realisatie van het zonnenveld een bijdrage leveren aan de verbetering van de ecologische verbindingszone die langs de watergang loopt. Het landschapstype is geschikt voor de voorgestelde ontwikkeling.

Geschiktheid locatie

Niet alleen het landschapstype maar ook de precieze locatie moet geschikt zijn voor een zonnepark. De gemeente stelt de volgende regels voor het bepalen van de geschiktheid van een locatie.

Bouwen binnen een bebouwingsconcentratie is onwenselijk om: het open karakter te behouden, verstening tegen te gaan en de bebouwingsconcentraties niet te laten concurreren met de vier kernen.

In figuur 15 zijn de bebouwingsconcentraties en kernen van de gemeente Laarbeek weergegeven. Voorliggende locatie is aangeduid met de blauwe pijl en ligt buiten de kernen en bebouwingsconcentraties. Hiermee blijft het open karakter van de bebouwingsconcentraties behouden en wordt verstening tegengegaan.

Figuur 125. Kaart bebouwingsconcentraties bijlage III van de visie.

Figuur 16. Uitsnede natuurkaarten provinciale verordening.

Bouwen binnen een gebied dat belangrijk is voor natuurontwikkeling, zoals het Natuur Netwerk Noord-Brabant, een ecologische verbindingszone of beschermingsgebied voor struweelvogels en/of kwetsbare soorten, is onwenselijk tenzij onderbouwd kan worden hoe het project bijdraagt aan natuurontwikkeling.

De provinciale omgevingsverordening is geraadpleegd. Een kaartbeeld hiervan is weergegeven in figuur 16. Op basis van de verordening wordt gesteld dat de beoogde locatie geen onderdeel uitmaakt van het Natuur Netwerk Noord-Brabant. Ten noorden van het gebied ligt een zone voor het behoud en herstel van het watersysteem. Deze zone maakt geen onderdeel uit van het plangebied. Qua inrichting is rekening gehouden met deze zone zodat de watergang wel behouden blijft.

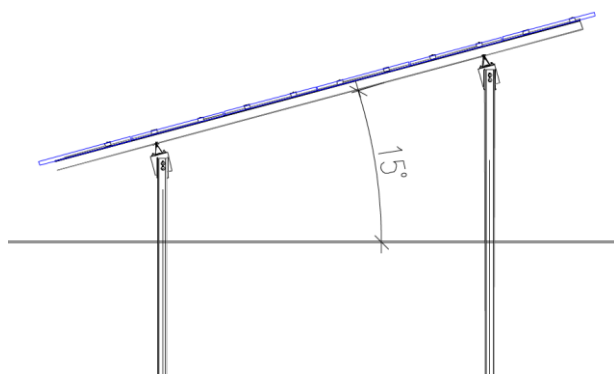
Het gehele plangebied kent in het bestemmingsplan een bestemmingsregeling die struweelvogels beschermd, daarnaast loopt ten noorden van het gebied een ecologische verbindingszone. In deze gebieden is de realisatie van een zonneveld niet wenselijk tenzij dit een bijdrage levert aan de natuurontwikkeling. In het separaat bijgevoegde inrichtingsplan is weergegeven dat deze ecologische verbindingszone vrij wordt gehouden van pv-panelen. Daarnaast wordt een strook langs deze ecologische verbindingszone ingericht met kruidenrijk grasland om op die manier de ecologische verbindingszone te versterken.

De afstand tussen een beoogd project en Rijks- en gemeentelijke monumenten en archeologische monumenten is minimaal even groot als het perceel van het beoogde project. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van de visuele impact van de panelen op de beleving van het monument. Hiervoor wordt een visualisatie gemaakt. Bij de oriëntatie en inpassing van de zonnepanelen wordt rekening gehouden met het minimaliseren van visuele verstoring.

Via de website van de gemeente Laarbeek is gekeken naar de lijst met rijks -en gemeentelijke monumenten. Op beide lijsten zijn geen locaties gevonden die in de directe omgeving van het plangebied gelegen zijn. De voorgenomen ontwikkeling heeft daarom geen negatieve impact op de monumenten en voldoet daarmee aan de gestelde voorwaarde.

Het project evalueert eventuele hinder voor omwonenden (bijv. spiegeling) en andere nadelige effecten en onderbouwt hoe deze worden geminimaliseerd. Mogelijke natuurschade wordt onderbouwd door een milieuonderzoek (project MER). Archeologisch onderzoek kan nodig zijn. Dit is afhankelijk van de locatie.

In figuur 17 is te zien dat de zonnepanelen onder een hoek van 15 graden worden geplaatst. Het voordeel bij deze opstelling is dat bij een hoge zuidelijke zonnestand het licht in een steile hoek omhoog kaatst.

Figuur 13. Impressie installatie.

Bij een lage oostelijke of westelijke zonnestand bestaat de kans dat het licht in een zeer kleine hoek ten opzichte van horizontaal wordt gereflecteerd. Vanaf de omliggende erven heeft men minimaal zicht op het perceel en heeft een zonneveld weinig impact. Om te voorkomen dat de omgeving mogelijk hinder van lichtreflectie ondervindt worden landschapselementen toegevoegd aan de randen van het zonneveld (zie paragraaf 2.2.2), hierdoor wordt het licht opgevangen en reflecteert het niet. Omwonenden ondervinden dan ook geen hinder van de lichtreflectie. Daarnaast worden de elementen die geluid produceren op ten minste 50 meter van geluidsgevoelige bestemmingen gesitueerd. Op deze wijze wordt de geluidsoverlast voor omwonenden geminimaliseerd. Archeologie wordt beschreven in paragraaf 4.3.

De onderlinge afstand tussen twee zonneparken is minimaal de lengte van het perceel van de grootste van beide parken. Strekt een zonnepark bijvoorbeeld 200 meter, dan wordt het aan alle kanten omgeven door minstens 200 meter aan percelen met andere gebruiksfuncties. We streven naar spreiding van zonneparken over de gemeente en zo min mogelijk verstoring van het karakter van het landschap.

In voorliggend geval is de langste lengte van het noordelijke perceel circa 400 meter. Op basis van de luchtfoto en een locatiebezoek wordt gesteld dat er in een straal van 400 meter geen andere zonnenvelden zijn gesitueerd. Het gebied heeft een vrij open en grootschalig karakter en het gebied ligt op ruim 500 meter vanaf de openbare weg, waardoor het zonneveld uit het zicht ligt. Daardoor heeft het zonneveld een beperkte impact op de beleving en het karakter van het grootschalige landschap.

Conclusie geschiktheid landschapstype

Het plangebied ligt buiten bestaande bebouwingsclusters en belangrijke natuurgebieden en netwerken. Daarbij zijn er rondom de locatie relatief weinig omwonenden en eventuele hinder op de omgeving is minimaal. In een straal van 400 meter zijn momenteel geen andere zonnenvelden aanwezig. Ook rijks- en gemeentelijke monumenten zijn niet in het gebied aanwezig. Gesteld wordt dat het zonneveld voldoet aan de eisen behorend bij het pionierslandschap.

3.4.2 Installatie en terrein

Naast de locatie dient ook de installatie en inpassing aan te sluiten bij de omgeving. Onderbouwd wordt hoe de inpassing aansluiting zoekt met de landschappelijke kenmerken van het gebied. Dit is bijvoorbeeld door de schaal van het landschap te omarmen (bijvoorbeeld door meerdere clusters van panelen), de ruimtelijke opbouw (open, half-open of besloten) te respecteren, de lijnen, structuren en kavelrichtingen en patronen te volgen (bijv. door rijen panelen landschapslijnen te laten volgen), aansluiting te vinden bij voorkomende groene en rode landschapselementen, aansluiting te vinden bij voorkomende functies door meervoudig ruimtegebruik (zie volgende paragraaf) en onderlinge relaties en afstanden tussen landschapselementen en functies te respecteren.

Ten behoeve van de landschappelijke inpassing is een landschappelijke inrichtings- en beheerplan opgesteld, welke separaat bij deze vergunningsaanvraag is bijgevoegd. In figuur 18 is een uitsnede van het inrichtingsplan weergegeven. In paragraaf 2.2 is de landschappelijke inrichting van het zonneveld nader uiteengezet.

Figuur 148. Uitsnede landschappelijk inrichtingsplan

De voorgestelde omvang en opstelling wordt onderbouwd door meervoudig ruimtegebruik, inpassing en passendheid qua perceelgrootte en precieze locatie. Ook de oriëntatie is op een dergelijke manier onderbouwd.

Het landschap kent grote, blokvormige verkaveling met grootschalige agrarische activiteit. De grootschalige opwek van duurzame energie (9 hectare zonnenveld) past daarbij. Ten behoeve van ecologie worden langs de rand van het perceel nieuwe landschapselementen, waaronder laag struweel, toegevoegd. Dit struweel heeft een ecologische meerwaarde ten behoeve van de struweelvogels. Door het struweel zo laag mogelijk te houden worden de landschapskarakteristieken behouden. Het zonnenveld doet daarmee geen afbreuk aan de bestaande landschapskarakteristiek.

Voor de installatie is gekozen voor een zuid-opstelling waarbij tussen de rijen panelen voldoende ruimte aanwezig blijft voor lichtinval en waterinfiltratie. Door het zonnenveld ruimer op te zetten en meer ruimte te hanteren tussen de panelen kan de natuur onder de zonnepanelen verder ontwikkelen tot een bloem- en kruidrijk grasland. Het gebied is momenteel agrarisch in gebruik. Dit gebruik zal met de komst van het zonnenveld stoppen waardoor het intensieve gebruik incl. bemesting stopt. Het gebruik wordt met de komst van het zonnenveld geëxtensieerd. Dit geldt ook voor het beheer. Tevens kan het beheer geëxtensieerd worden door middel van begrazing door schapen. Door het plangebied (tijdelijk) uit het intensief agrarisch gebruik te onttrekken ontstaat een interessant leefgebied voor diverse vogels en insecten. Hiermee draagt de ontwikkeling bij aan het principe van meervoudig ruimtegebruik.

Aan de noordzijde van het plangebied loopt een watergang welke is aangeduid als ecologische verbindingszone. De initiatiefnemer heeft inmiddels contact gehad met het waterschap om kijken of hier ook vanuit het waterschap concrete opgaven liggen, dit is niet het geval. Het blijft een feit dat de zone langs de watergang bestemd is als ecologische verbindingszone, hier is rekening mee gehouden met inrichting van het zonneveld. Zo wordt deze zone vrij gehouden van panelen en ingericht als kruidenrijk grasland.

De zonneparken worden op een goede manier ingepast in het landschap. Het project onderbouwt hoe de inpassing aansluiting zoekt met de landschappelijke kenmerken van het gebied zoals de ruimtelijke opbouw (open, half-open of besloten), de schaal van het landschap (groot- of kleinschalig), de lijnen, structuren en kavelrichtingen en patronen (bijv. door rijen panelen landschapslijnen te laten volgen), voorkomende groene en rode landschapselementen, voorkomende functies en onderlinge relaties en afstanden tussen landschapselementen en functies. Hierbij wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap.

Het landschap wordt van oorsprong gedomineerd door de Midden-Brabantse dekzandrug met duinen, omgeven door lage zandgronden. De huidige Rooijseweg is al vroeg een belangrijke doorgaande route tussen verschillende nederzettingen in het Brabantse heide landschap. Vanaf 1920 is het heide landschap grootschalig ontgonnen. Het heideontginningslandschap is nog herkenbaar aan de rechtlijnige rationele verkavelingsstructuur zonder een duidelijke hoofdrichting. De oude cultuurgronden op de dekzandruggen vormden destijds de ontginningsbasis. De aanwezige wegen zijn veelal beplant, waardoor het rechtlijnige karakter van het landschap versterkt wordt. Langs de wegen liggen de agrarische bedrijven verspreid in het gebied. Momenteel is het landschap in gebruik voor grootschalige bos- en landbouw. Er is een groot contrast tussen massa en ruimte. Aan de hand van de occupatieassen en scherpe bosranden kan men zich oriënteren in het landschap.

Het zonneveld wordt als het ware binnen de aanwezige landschapsstructuur gesitueerd waardoor de huidige landschapskarakteristiek behouden blijft. In het grootschalige en open landschap is een landschappelijk inpassing door middel van opgaand groen niet gewenst. Juist de grootschaligheid en openheid zijn landschappelijke karakteristieken van het perceel. Het toevoegen van struweel wordt dan ook zo laag mogelijk te gehouden, het struweel heeft een ecologische meerwaarde t.b.v. van de struweelvogels.

Het gebied is aangewezen als 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - struweelvogels'. Dit betekent dat de natuurwaarden voor struweelvogels behouden, hersteld of verder ontwikkeld dienen te worden. Voor de kwetsbare soorten als geelgors, groene specht, tureluur, watersnip, roodborsttapuit en steenuil (bestemmingsplan 2010) is het van belang dat er voldoende aanbod van leefgebied in het gebied blijft. Om het plangebied aantrekkelijker te maken voor deze soorten worden de noordelijke en westelijke rand ingepast met inheemse struikvormers als: meidoorn, sleedoorn, krent, wilde liguster, kardinaalsmuts, hazelaar, witte els, vlier, hulst, lijsterbes en brem. Om voedselaanbod verder te vergroten, is het daarnaast wenselijk parallel aan de watergang, mede de ecologische verbindingszone, een strook van minimaal 2 meter breed met bloem- en kruidenrijk grasmengsel in te zaaien. Hierbij moet gedacht worden aan een mengsel van: Wilde korenbloem, Boekweit, vlas, Haver, Zomergerst, Wintergerst, Bladrammensas, wilde Gele ganzenbloem en Pahacelia. Andere soorten als gele kwikstaart, zwartkop, patrijs, roodborsttapuit, groenling, braamsluiper, tuinfluiter, fitis, putter en barmsijs profiteren hier ook van. Het voorkomen van deze soorten is in deze regio ook bekend (NDFF, 2020). Door het toepassen van deze inpassingsmaatregelen wordt het leefgebied versterkt en vergroot voor struweelvogels op regionaal niveau.

Het project onderbouwt hoe de inrichting van het zonnepark zelf aansluiting zoekt met het landschap zoals de omvang en opzet (één veld of meerdere opstellingen), de aard en afmetingen van de panelen, de hoogte, vorm en oriëntatie van de opstelling, de inpassing van de randvoorzieningen zoals toegangswegen en aansluitingen en de beveiliging (hekwerken, watergangen, natuurlijke afscheiding, ha-ha barrière, e.d.). Hierbij wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap. Een lage bouwhoogte heeft de voorkeur behalve wanneer de maatschappelijke meerwaarde en/of meervoudig ruimtegebruik aanleiding geeft tot het maken

van een uitzondering. Hiertoe voert het initiatief een landschappelijke analyse uit van het projectgebied en zijn ruime omgeving waarin inzicht wordt gegeven in de bestaande flora en fauna, de invloed op de waterhuishouding, bodemverontreiniging, archeologische waarden, de invloed op de biodiversiteit en de landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van het landschap. Het initiatief levert een ruimtelijk ontwerp op met daarin een plankaart, referentiebeelden en/of visualisaties en een voorstel voor plant- en materiaalgebruik.

Landschappelijk inrichting Zonneveld Rooijseweg

Uit de landschapsanalyse blijkt dat het heide landschap om waterhuishoudkundige en landbouwkundige redenen grootschalig is ontgonnen. Het heide ontginningslandschap dat ontstond, is nog herkenbaar aan de rechtlijnige rationele verkavelingsstructuur. Watergangen en wegen markeerden de begrenzing en afrastering tussen percelen, waardoor een grootschalig open landschap ontstond. Dit is ook goed terug te zien op de historische kaarten. Het huidige landschap leent zich voor de aanleg van een grootschalig zonneveld dat passend is binnen de bestaande landschappelijke structuur. Met de landschappelijke inpassing wordt gebruik gemaakt van struweel beplanting en bloem- en kruidenrijk grasland.

Zie paragraaf 2.2 voor de nadere uitwerking van het landschappelijk inrichtingsplan, de inpassing van de randvoorzieningen en de maatschappelijk meerwaarde van het zonneveld. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in de aanwezige waarden binnen het plangebied van het zonneveld.

3.4.3 Conclusie gemeentelijk beleid

Het zonneveld is passend binnen het pionierslandschap, dat door de gemeente aangemerkt is voor de realisatie van grootschalige projecten. Het voorliggende plan tast de kwaliteiten van het pionierslandschap landschap niet aan, maar zorgt met de toevoeging van nieuwe landschapselementen juist voor natuurontwikkeling. De realisatie van het zonneveld kan daarmee een bijdrage leveren aan de verbetering van de ecologische verbindingszone. Tevens brengt de inpassing van de voorgenomen ontwikkeling minimale hinder ten opzichte van de omgeving met zich mee. Daarmee voldoet het aan het gemeentelijk beleid en past het binnen de gemeentelijke visie 'Grootschalige opwek van duurzame energie'

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is in juni 2020 een Toetsing Wet natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document (Quickscan flora- en fauna Zonneveld Rooijseweg, Beek en Donk) toegevoegd bij vergunningaanvraag. De belangrijkste conclusies zijn in dit hoofdstuk weergegeven.

Soortenbescherming

In het onderzoek worden een aantal maatregelen voorgeschreven die tijdens de uitvoering in acht genomen dienen te worden. Met inachtneming van de voorgeschreven maatregelen kan worden gesteld dat de gewenste ontwikkeling geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten in het plangebied. Daarnaast zorgt de herinrichting van het plangebied voor veel soorten juist voor een geschiktere situatie dan momenteel het geval is. Daarmee valt de voorliggende ontwikkeling binnen de Wet natuurbescherming. Wel wordt geadviseerd om in het kader van de zorgplicht rekening te houden met werkzaamheden aan de watergang en deze niet uit te voeren in de periode van 1 maart tot en met 15 juli.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt op 15,75 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 200-gebied, genaamd Strabrechtse Heide en Beuven af. Een AERIUS-berekening is nodig om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Deze AERIUS-berekening is separaat bij voorliggende vergunningsaanvraag bijgevoegd.

De conclusie uit deze berekening is dat de stikstofdepositie, welke veroorzaakt wordt door de realisatie van het zonneveld, 0,00 mol/ha/jaar bedraagt. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde.

Houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NNB (zie figuur 16). Het plangebied ligt op ongeveer 200 meter van begrensd NNB-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB significant aantasten. Een toetsing aan het NNB-beleid wordt hierom niet noodzakelijk geacht. (Provincie Noord-Brabant, 2020)

4.3 Archeologische waarden

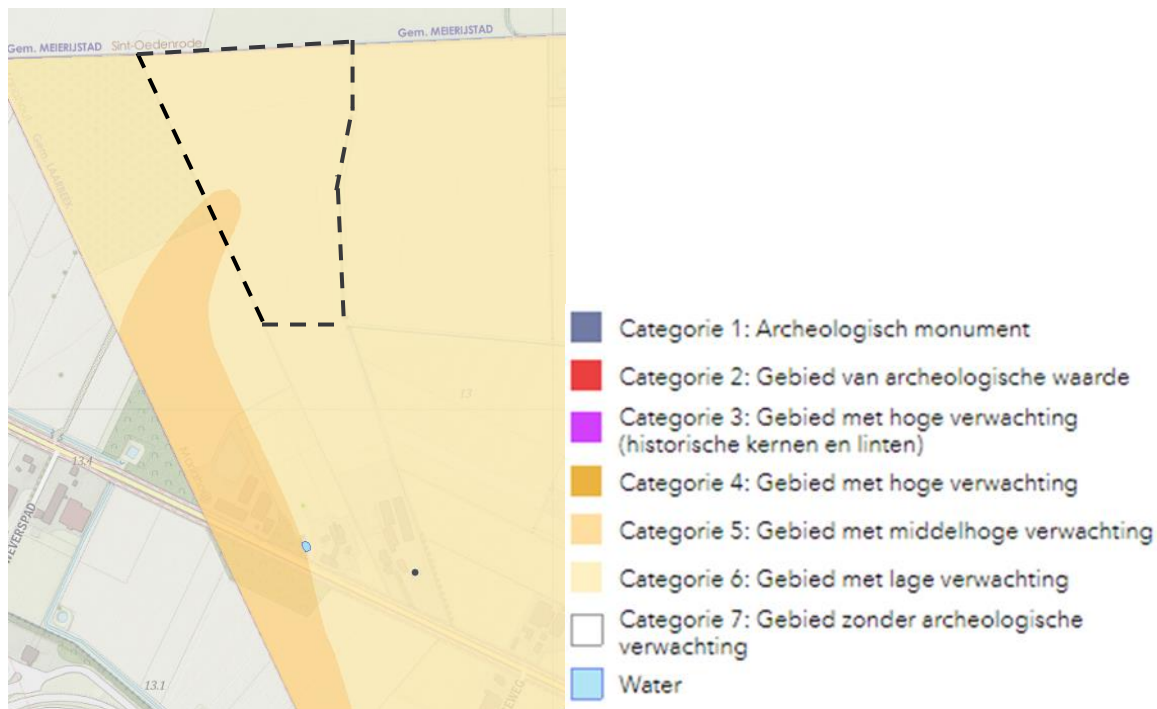
Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die de archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Voor de realisatie van het zonneveld worden de palen van de constructie in de grond geperst of geschroefd, meerdere transformatorstations en hekwerken geplaatst. Daarnaast worden er ook werkzaamheden verricht die gericht zijn op de aanleg van landschappelijke elementen en het versterken van de ecologische waarden. Verder zullen kabels en paden worden aangelegd.

De archeologische verwachtingswaarden van de gemeente Laarbeek zijn geborgd in het bestemmingsplan aan de hand van dubbelbestemmingen. Het plangebied voor Zonneveld Rooijseweg kent geen dubbelbestemming 'Waard – Archeologie'. Hiertoe is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Daarnaast kent de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) een zogeheten erfgoedkaart. De archeologische verwachtingswaarden zijn vastgelegd in deze erfgoedkaart. In deze kaart zijn verschillende categorieën opgenomen welke variëren van geen archeologische waarden tot beschermde monumenten. Voor Zuidoost-Brabant, en daarmee de gemeente Laarbeek, geldt dat deze waardenkaart online in te zien is. Elke categorie kent eigen onderzoek voorwaarden. Figuur 19 geeft een uitsnede van deze archeologische erfgoedkaart weer.

Figuur 19. Uitsnede erfgoedkaart.

Een klein gedeelte van het westelijke deel van het plangebied heeft een oranje kleur en betreft een categorie 5- gebied. In deze gebieden geldt, op basis van geomorfologische en bodemkundige opbouw en aangetroffen archeologische vondsten en relictten, een middelhoge archeologische verwachting. Deze zones en gebieden waren, net als de gebieden met een hoge verwachting, in principe geschikt voor bewoning.

De kans op het aantreffen van vondsten is hier echter kleiner, doordat de dichtheid aan vindplaatsen aanmerkelijk lager is dan in de gebieden met een hoge verwachting. Om die reden is hier alleen een archeologisch onderzoek vereist bij bodemingrepen en te bebouwen oppervlakten die groter zijn dan 2500 m² (categorie 5) en 25.000 m² (categorie 6) en dieper gaan dan 0,5 m onder maaiveld.

Voor de realisatie van het zonneveld geldt dat er enkel grond geroerd wordt voor de palen van de constructie, kabeltracé, plaatsen van het hekwerk en het plaatsen van de transformatorstations. De totale oppervlakte bodemverstoring is daarmee gering, binnen een gebied waar lage (tot een middelhoge aan de westzijde) archeologische verwachtingswaarden gelden. Nader archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro. De cultuurhistorische waarden zijn opgenomen in de erfgoedkaart van gemeente Laarbeek. Een uitsnede van deze kaart is opgenomen in figuur 20.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied (binnen zwart kader) bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Wel grenst het plangebied aan 'Grenslin Biezenloop'. Dit is een grenslin in voormalige woeste gronden, bestaande uit een watergang. Deze eeuwenoude grens tussen de woeste gronden van Lieshout enerzijds en Erp, Veghel en Vessel anderzijds, heeft geleidelijk aan vorm gekregen. In de Late Middeleeuwen (1250-1500) was zij mogelijk al afgebakend met palen. Bij de ontginning van het gebied, in de periode 1850-1920, kreeg de grens gestalte in

de vorm van een watergang. De grens heeft tot gevolg gehad dat de gebieden aan weerszijden van de grens op uiteenlopende wijze zijn ontgonnen.

De grenslijn valt onder 'hoge cultuurhistorische waarde'. Met de realisatie van het zonneveld wordt rekening gehouden met deze grenslijn en dus ook met de aanwezige cultuurhistorische waarden. De overige ruimte binnen het plangebied of directe omgeving valt niet onder enige vorm van cultuurhistorische waarde.

Met de realisatie van Zonneveld Rooijseweg worden geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

Figuur 20. Uitsnede cultuurhistorische waardenkaart gemeente Laarbeek.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelswijze is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

Vigerend is het Provinciale Milieu- en Waterplan 2016 – 2021 (PMWP) van 18 december 2015. Het PMWP is de structuurvisie voor o.a. het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water. Behalve dat het PMWP de uitgangspunten aangeeft voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten, toetst de provincie aan de hand van dit plan ook of de plannen van de waterschappen passen in het provinciale beleid. Als algemene uitgangspunten zijn onder andere te noemen de scheiding van relatief schone en vuile waterstromen en het benutten van mogelijkheden voor infiltratie en/of conservering van hemelwater.

Waterschap Aa en Maas

Waterbeheerplan 2016-2021

In het Waterbeheerplan (WBP) beschrijft het waterschap Aa en Maas haar doelstellingen voor de periode 2016 – 2021 en de wijze waarop deze doelstellingen bereikt moeten worden. Hiermee geeft het waterschap invulling aan de verplichting vanuit de Waterwet en de Verordening water Noord-Brabant om een waterbeheerplan op te stellen.

In het waterbeheerplan wordt een indeling gemaakt in de volgende programma's:

- d. Veilig en bewoonbaar
- e. Voldoende water en robuust watersysteem
- f. Schoon water
- g. Gezond en natuurlijk water
- h. Het leveren van maatschappelijke meerwaarde

Deze programma's zijn verder uitgewerkt in het WBP naar concrete doelstellingen. Deze doelstellingen vinden onder andere een doorwerking in de beschikbare instrumenten van het waterschap; Keur, legger, communicatie en stimuleringsmiddelen.

Keur

De Keur is een waterschap verordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt beleids- en algemene regels.

Legger

De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en

afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het watertoetsproces is allereerst digitaal doorlopen via www.dewatertoets.nl voor het project Zonneveld Rooijseweg op 13 oktober 2020.

Uit deze rapportage blijkt dat het plangebied aan een in de Legger benoemde 'A-watergang' en 'Ecologische verbindingszone (EVZ)' ligt. De Ecologische verbindingszone betreft de watergang ten noorden van het plangebied.

"A-watergangen zijn alle watergangen die in het beheer van het waterschap zijn. Langs deze watergang moet aan beide zijde een obstakelvrijezone van 5 meter worden aangehouden."

"Bij een natte ecologische verbindingszone mogen er geen bouwwerkzaamheden in de zone plaatsvinden. Ontwikkelingen nabij een EVZ met een mogelijk negatief effect op het functioneren van de zone, dienen te worden voorkomen of 'verzacht'."

Met de landschappelijk inrichting is rekening gehouden met de bestaande ecologische verbindingszone en A-watergang. Hiervoor is afstemming geweest met Waterscha Aa en Maas. Hieruit blijkt dat waterschap heeft geen lopende opgaven betreft deze watergang. Voor onderhoud van de watergang heeft de watergang een schouwpad van 5 meter nodig. Langs de oostelijke watergang wordt een zone van 5 meter vrij gehouden van panelen en natuurvriendelijk ingericht zodat kansen voor biodiversiteit toenemen. Daarnaast wordt de noordelijke Ecologische verbindingszone vrijgehouden van panelen en bouwwerkzaamheden. Zie hiervoor tevens paragraaf 2.2

Daarnaast moet rekening gehouden worden met het te verharden oppervlak. De oppervlakte daadwerkelijk toenemend verhard oppervlak wordt beperkt tot de transformatoren (4 stuks) en het klantstation. Bovendien wordt dit water niet versneld afgevoerd, maar geïnfiltreerd in naastgelegen bodem.

4.6 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante aspecten uit de waardentoets beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen met zich meebrengt.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- bodem;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- externe veiligheid;
- bedrijven en milieuzonering;
- verkeer en parkeren;
- vormvrije m.e.r.-beoordeling;
- lichtreflectie;
- elektromagnetische straling;
- warmteontwikkeling.

5.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking op het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Van oorsprong wordt het landschap gedomineerd door de Midden-Brabantse dekzandrug met duinen, omgeven door lage zandgronden. De oude cultuurgronden op de dekzandruggen vormden destijds de ontginningsbasis voor het heideontginningslandschap. Momenteel is het landschap in gebruik voor grootschalige bos- en landbouw. Het perceel staat binnen de Basisregistratie Gewaspercelen bekend als Bouwland.

Het zonneveld wordt gevormd door bouwwerken waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn bij de aanleg geen grootschalige bodemingrepen aan de orde. Er wordt geen grond van het terrein afgevoerd en er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Bodemverontreiniging van het perceel en de nabije omgeving is niet aan de orde. Het plan is daarmee uitvoerbaar binnen de kaders van de Wet bodembescherming, Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals ziekenhuizen, onderwijsgebouwen en psychiatrische inrichtingen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn

er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen. Voor woningen binnen 250 meter van een weg met één of twee rijstroken of twee sporen is de hoogst toelaatbare geluidsbelasting van de gevel 53 dB.

Er worden een inkoopstation, transformatorstations en omvormers geplaatst binnen het plangebied. Het inkoopstation en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven. Bij een bronvermogen tot maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Voor transformatorstations met een bronvermogen tot maximaal 100 MVA geldt een afstand van 50 meter tot geluidsgevoelige functies.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In de voorgenomen ontwikkeling wordt in het plangebied geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonneveld hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneveld. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waarvoor nader onderzoek noodzakelijk is. Elementen zoals het inkoopstation en transformators worden zoveel mogelijk geclusterd. Het gehele plangebied ligt op ruim 200 meter afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten. Deze geluidsbronnen liggen daarmee te allen tijde op ruime afstand (ten minste 250 meter) van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen. Het plan past daarmee binnen de regels uit de Wet geluidhinder en wordt op dit aspect uitvoerbaar geacht.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor projecten die niet in betekende mate bijdragen (NIBM) aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Gebruiksfasen

Daarnaast is er zelfs bij 1500 verkeersbewegingen (weekdaggemiddelde) nog sprake van NIBM ontwikkeling. Met de realisatie van het zonneveld is geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanleg- en ontmantelingsfase. In de gebruiksfasen vindt nauwelijks verkeer plaats.

Bouwperiode

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 1500 voertuigbewegingen per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekenende mate' worden gezien. Het aantal verkeersbewegingen neemt met de realisatie van het zonneveld in beperkte mate toe en blijft ruimschoots onder de 1500 verkeersbewegingen. Redelijkerwijs kan worden gesteld dat de ontwikkeling van het zonneveld niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

5.5 Externe veiligheid

Externe Veiligheid gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving. Externe veiligheid kan op twee manieren ingedeeld worden:

- Transportrisico behandelt de externe veiligheid langs transportassen waarover of waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zoals spoorlijnen, buisleidingen en snelwegen.
- Risico bij inrichtingen gaat over externe veiligheid rond bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, bijvoorbeeld tankstations met LPG-verkoop.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten om afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Hierdoor wordt het aantal personen in de omgeving van een risicovol bedrijf beperkt. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een kansberekening. Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is vanaf 1 januari 2011 het toetsingskader bij planontwikkeling in de nabijheid van hogedrukaardgasleidingen en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft grondslag in de Wet Milieubeheer (Wm) en in de Wro.

Figuur 21 Uitsnede risicokaart, plangebied gelegen binnen witte arcering (Bron:risicokaart.nl).

Relatie tot voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Er zijn geen personen structureel aanwezig. Het zonneveld is geen inrichting als bedoeld in het Bevi. Daarentegen vormt een zonneveld wel een opstelling van installaties die energie opwekken en leveren aan het elektriciteitsnet. Om de veiligheid te waarborgen komt er een hek rondom het zonneveld. Het hekwerk wordt maximaal 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen, zodat personen niet tot de zonnepanelen kunnen reiken. Ten behoeve van kleine diersoorten zal het hekwerk fauna passeerbaar zijn, zodat kleinere diersoorten onder het hek door kunnen. Het zonneveld wordt niet openbaar toegankelijk en kan enkel middels een afsluitbare poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd en wordt het zonneveld geaard.

De risicokaart van Nederland is geraadpleegd (zie figuur 21) en daaruit blijkt dat in een straal van 500 meter rondom het plangebied geen externe risicobronnen zijn gelegen. Wel ligt er ten oosten en westen van het plangebied een buisleiding. Bij de buisleiding vinden geen activiteiten plaats. Hiermee vormt de aanwezigheid van de buisleiding geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonneveld levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden transformatoren en omvormers geplaatst. De situering is niet aan de rand van het plangebied. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter.

Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies. De substations en transformatorstations worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd.

5.7 Verkeer en parkeren

In de voorgenomen ontwikkeling worden de agrarische gronden, tijdelijk, in gebruik genomen als zonneveld. Een dergelijke ontwikkeling heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van het zonneveld heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en het parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonneveld wordt, om veiligheidsredenen, niet openbaar toegankelijk.

Het zonneveld kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten op de Rooijseweg. Binnen het plangebied wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen ten behoeve van het beheer en onderhoud. Rondom het panelenveld zijn onverharde beheerpaden van ongeveer 4,5m gepland.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.

Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan, dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, beoordeeld moet worden of er een MER opgesteld dient te worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld wordt niet gezien als activiteiten zoals benoemd in het Besluit MER (C en D-lijst). Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet benodigd voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie² is gebleken dat een zonneveld niet kan worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonneveld geen thermische (verbrandings)installatie betreft. In een zonneveld wordt

² Zie: ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.

Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonneveld evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonneveld kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij acht de Afdeling van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonneveld in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om visuele hinder en landschappelijke aantasting te beperken dan wel te voorkomen is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld, zoals in paragraaf 2.2 is toegelicht. In hoofdstuk 4 en 5 is onderbouwd dat er geen belemmeringen zijn wat betreft milieu- en omgevingsaspecten.

Tijdens de aanlegfase, en tijdens de ontmantelingsfase, zal er kortdurend overlast en hinder kunnen worden ervaren, zonder dat dit resulteert in lange termijn effecten dan wel schade. Het zonneveld wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem (die landbouwkundig van mindere kwaliteit blijkt) en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere relevante beschermde gebieden.

Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen belangrijke nadelige gevolgen zijn voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

5.9 Lichtreflectie

Schittering van zonnepanelen kan het geval zijn bij polykristallijne zonnepanelen. Bij een lage oostelijke of westelijke zonnestand bestaat de kans dat het licht in een zeer kleine hoek ten opzichte van horizontaal wordt gereflecteerd. Nochtans wordt zonlicht dat op de panelen valt voor een groot deel door de panelen zelf opgenomen, waardoor de hinder van lichtreflectie minimaal is. Vanaf de omliggende erven heeft men minimaal zicht op het perceel en heeft een zonneveld weinig impact. Om te voorkomen dat de omgeving mogelijk hinder van lichtreflectie ondervindt worden landschapselementen toegevoegd in het zonneveld. Met bestaande en nieuwe landschapselementen (zie paragraaf 2.2) wordt het licht opgevangen en reflecteert het niet. De dichtstbijzijnde woningen staan op meer dan 500 meter van het zonneveld vandaan en zullen door de inpassing van deze landschapselementen dan ook geen hinder ondervinden, aangezien deze het zonlicht blokkeren. Voor automobilisten geldt hetzelfde.

Om eventuele schittering te voorkomen maakt Enovos gebruik van zonnepanelen waarbij er geen weerkaatsing is van het zonlicht. Ook worden speciale coatings toegepast om schittering tegen te gaan.

5.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonneveld, door de afstand van een zonneveld tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de

gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μ T komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μ T wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Zowel de omvormers als de transformatoren liggen op circa 300 meter van de dichtstbijzijnde 'gevoelige bestemmingen' af. Daarmee vallen zij ruim buiten de maximaal 7 meter die de overheid hanteert als voorzorgprincipe. Er kan dan ook gesteld worden dat de elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt voor omwonenden.

5.11 Warmteontwikkeling

Recente (2013) studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonnevelden sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonnevelden. Direct rondom zonnevelden zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonneveld, door de komst van dit zonneveld. Daarbij komt dat er bij de voorgenomen ontwikkeling rondom het zonneveld groene landschapselementen worden toegevoegd en de ruimte onder de panelen zal bestaan uit een bloem- en kruidenrijk grasland. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.12 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Voor het omgevingsproces is onder andere een informatieavond georganiseerd en is Enovos in gesprek gegaan met direct omwonenden. In paragraaf 2.2.10 is dit nader toegelicht.

6.3.2 Vooroverleg

Er wordt vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, gevoerd met de Provincie Noord-Brabant. Daarnaast is er ook afstemming geweest met het waterschap. Hieruit blijkt dat waterschap geen lopende opgaven heeft betreft deze watergang.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering Zonneveld

De realisatie van het zonneveld doet Enovos voor eigen rekening en risico. Hierbij is het wel noodzakelijk dat het zonneveld in de nabijheid wordt aangesloten op het net. Hiertoe heeft afstemming plaatsgevonden met de netwerkbeheerder, waaruit bleek dat dit hier mogelijk is. Ook is er SDE++ subsidie noodzakelijk, die kan worden aangevraagd nadat een omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonneveld is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorliggende ruimtelijke onderbouwing blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

www.eelerwoude.nl